

<http://www.ukrstrategy.com/ru/analitika/item/49-sodzanie-ipp.html>

8. Щодо механізмів запровадження індустріальних парків в Україні -
Заголовок з екрану // [Електронний ресурс] – Режим доступу:
<http://www.niss.gov.ua/articles/509/>

Ольга КИРИЛЕНКО

Тернопільський національний економічний університет, Україна

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДЕРЖАВНОЇ ФІНАНСОВОЇ ПІДТРИМКИ МАЛОГО І СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ

Перспективи соціально-економічного розвитку країни значною мірою залежать від державної підтримки малих і середніх підприємницьких структур, які в даний час складають більш ніж 20% від загальної кількості суб'єктів господарювання, в них працює близько 60% зайнятих працівників і виробляється майже 50% обсягу реалізованої продукції [1]. Діяльність малих і середніх підприємств орієнтована головним чином на задоволення потреб місцевого ринку і тим самим справляє позитивний вплив на місцеве господарство, сприяє створенню нових робочих місць, збільшенню обсягів виробництва, наповненню місцевих бюджетів.

Проте об'єктивно притаманні для малих і середніх підприємств властивості щодо їх саморозвитку потребують відповідного державного регулювання і, перш за все, ефективної фінансової підтримки. Державна політика щодо розвитку малого і середнього підприємництва в Україні проводиться з метою: створення сприятливих умов для розвитку даного сегменту економіки; формування конкурентного середовища та підвищення рівня конкурентоспроможності суб'єктів малого і середнього підприємництва; стимулювання їх інвестиційної та інноваційної активності; сприяння просуванню вироблених товарів (робіт, послуг), результатів інтелектуальної діяльності на внутрішній і зовнішній ринки; забезпечення зайнятості населення шляхом підтримки підприємницької ініціативи громадян.

Державна фінансова підтримка малих і середніх підприємницьких структур головним чином здійснюється за рахунок бюджетних коштів. Чинним законодавством передбачено такі основні види державної фінансової підтримки: 1) часткова компенсація відсоткових ставок за кредитами, що надаються на реалізацію проектів суб'єктів малого і середнього підприємництва; 2) часткова компенсація лізингових, факторингових платежів та платежів за користування гарантіями; 3) надання гарантії та поруки за кредитами суб'єктів малого і середнього підприємництва; 4) надання кредитів, у тому числі мікрокредитів, для започаткування і ведення власної справи; 5) надання позик на придбання і впровадження нових технологій; 6) компенсація видатків на розвиток кооперації між суб'єктами малого і середнього підприємництва та великими підприємствами; 7) фінансова підтримка впровадження енергозберігаючих та екологічно чистих технологій; 8) інші види не забороненої законодавством державної фінансової підтримки [2].

За даними Міністерства економічного розвитку і торгівлі протягом 2011-2012 років за рахунок коштів обласних бюджетів здійснювалася підтримка реалізації бізнес-проектів, створювалися нові об'єкти інфраструктури підтримки підприємництва, проводилося навчання та перепідготовка незайнятого населення з орієнтацією на зайняття підприємницькою діяльністю тощо. Певного поширення набула така форма підтримки суб'єктів малого підприємництва як часткове відшкодування з місцевих бюджетів відсоткових ставок за кредитами, залученими суб'єктами малого і середнього підприємництва для реалізації інвестиційних проектів.

Для цілей сприяння розвитку малого і середнього підприємництва в країні діють 234 регіональних фонди, які на конкурсних засадах надають фінансово-кредитну допомогу тим суб'єктам малого підприємництва, що створюють нові робочі місця, впроваджують новітні технології виробництва товарів, використовують місцеві сировинні ресурси. Для фінансування суб'єктів підприємництва регіональними фондами використовуються кошти місцевих бюджетів та залучаються додаткові кошти (отримані від власної діяльності фондів та добровільних внесків суб'єктів підприємництва).

Проте хронічна нестача власних бюджетних ресурсів для вирішення місцевих проблем негативно позначилася на динаміці фінансування з місцевих бюджетів регіональних програм підтримки малих підприємств. Так, за період з 2001-2011 рр. лише у 2005-2007 роках були виконані планові річні обсяги фінансування регіональних програм підтримки малих підприємств (див. табл. 1).

Таблиця 1

Виконання планових показників фінансування регіональних програм підтримки малих підприємств з місцевих бюджетів України [3]

(млн. грн.)

	Роки:										
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Заплановано	11,9	11,9	29,5	48,1	59,0	65,3	51,6	75,1	71,8	37,4	39,1
Фактично використано	3,5	8,1	28,4	45,3	68,9	66,7	53,1	36,0	17,9	18,6	18,7
% виконання	29	68	96	94	117	102	103	48	25	50	48

Не достатньо оптимальною є структура використання коштів регіональних програм, за якої, наприклад у 2011 р. понад ¼ ресурсів було спрямовано на компенсацію відсотків за банківськими кредитами, 9,8% – на фінансування на поворотній основі, пільгове кредитування інвестиційних проектів суб'єктів малого підприємництва, 9,6% – на інформаційно-методичну допомогу, виставкові заходи та ін., лише 4,7% – на створення об'єктів інфраструктури підтримки малого підприємництва, поповнення статутного і оборотного капіталів [3].

Загалом дієвість державної фінансової підтримки малого і середнього бізнесу в Україні залишається незадовільною із-за політичної та соціально-економічної нестабільності; недосконалої законодавчої бази; нерозвиненої інфраструктури діяльності та підтримки малих і середніх підприємств; відсутності цілісного механізму і ефективних інструментів державної підтримки малих і середніх підприємств; недостатнього фінансового забезпечення реалізації заходів з державної фінансової підтримки.

Підвищення ефективності державної підтримки малого і середнього бізнесу можна забезпечити не лише шляхом збільшення обсягів фінансової допомоги, але й за допомогою урізноманітнення та вдосконалення застосовуваних інструментів та методів державної

підтримки, застосування механізмів стимулювання малих і середніх підприємств за досягнення ними кращих результатів господарювання, удосконалення методів оцінки результатів діяльності малих і середніх підприємств в контексті визначених регіональних та місцевих пріоритетів соціально-економічного розвитку та найкращого задоволення потреб членів територіальних громад, застосування єдиних підходів та прозорих конкурсних процедур при відборі реципієнтів державної підтримки, впровадження постійно діючої системи державного та громадського контролю за використанням коштів фінансової підтримки суб'єктів малого і середнього бізнесу.

Література

1. Державна служба статистики України: [Електр. Ресурс]. – <http://ukrstat.gov.ua/>
2. Закон України «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні» від 22.03.2012 р. № 4618-VI: [Електр. Ресурс]. – <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4618-17>
3. Державна казначейська служба України: [Електр. Ресурс]. – www.treasury.gov.ua

Григорій МОНАСТИРСЬКИЙ

Тернопільський національний економічний університет, Україна

МОДЕЛІ ВЗАЄМОДІЇ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ І БІЗНЕСУ В СОЦІАЛЬНІЙ СФЕРІ: ВІД ТЕОРІЇ ДО ПРАКТИКИ

Системний аналіз функціонування підприємницького сектору муніципальних утворень вказує на те, що чільним вектором взаємодії бізнесу та органів місцевого самоврядування є соціальна сфера, що, врешті-решт, відповідає місії розвитку територіальних спільнот базового рівня як надскладних соціальних організацій [3].

Взаємодія органів місцевого самоврядування і бізнесу є багатоаспектним процесом. У нашій країні баланс інтересів між бізнесом, державною владою, місцевим самоврядуванням і територіальними громадами щодо відповідальності за добробут територій поки не